

pandem[us]ic

Časopis studenata master programa *Muzika i mediji*
Akademije umetnosti Univerziteta u Novom Sadu

U ovom broju...

Muzički, medijski, kulturni i umetnički život grada Novog Sada
Post-pandemijski izdanci i inovacije u muzici
Institucije i manifestacije

Poštovani čitaoci,

Pred vama je treće izdanje časopisa Pandem(us)ic, godišnje publikacije realizovane u okviru master programa Muzika i mediji na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Uz zajedničko zalaganje i entuzijazam profesorke i profesora glavnog predmeta, studentkinja i spoljnih saradnica, sadržaj časopisa donosi pregled aktuelnosti iz muzičkog sveta za vreme njegove postepene, ali sigurne stabilizacije nakon pandemije. Naziv Pandem(us)ic zadržan je kao zaostavština vremena u kom je časopis osnovan, ali mu, ovim izdanjem, pripisujemo novo značenje – „pandemijsku“ ekspanziju muzičkih pojava koje obuzimaju svet.

Osnovni cilj ovog izdanja jeste da, kroz četiri rubrike, predstavi post-pandemijske „izdanke“ i inovacije u muzici, kao i u muzičkom, medijskom, kulturnom i umetničkom životu grada Novog Sada.

Shodno tome, u rubrici Reč sa... razgovarali smo sa Tijanom Palkovljević, predsednicom upravnog odbora Novog Sada kao Evropske prestonice kulture 2022. godine, o značaju ove titule za lokalnu zajednicu i njenu kulturnu i umetničku scenu, ali i o mnogobrojnim programima koje ona nosi sa sobom.

Sadržajno najbogatija rubrika, Institucije i manifestacije, svedoči ponovnom „otvaranju“ muzičkog sveta i važnih ustanova, kao i povratku događaja uživo na velika vrata. U ovom delu časopisa, pronaći ćete tekstove o nagradi Fondacije Mali princ, koja se svake godine dodeljuje istaknutim studentima Akademije umetnosti u Novom Sadu, učenju kineskog jezika kroz muziku na Konfucijevom institutu, novim zgradama Muzičke škole Isidor Bajić i Radio-televizije Vojvodine, kao i ovogodišnjoj manifestaciji Pesma Evrovizije i „fenomenu Konstrakta“.

Rubrika Muzika i mediji u 21. veku donosi primere inovativnih pristupa muzici, muzičkoj kritici, stvaralaštvu, obrazovanju i promociji u digitalnom prostoru, kroz muzičke blogove i nove onlajn platforme kao što je TikTok.

Poslednja rubrika, Ritam grada, predstavlja omaž novosadskim uličnim muzičarima, kako onima kojima je ovaj vid performansa samo jedan deo muzičkih aktivnosti, tako i onima kojima je ulica dom, a sviranje jedini izvor prihoda.

Vodeći se idejom da je jedan od ishoda pandemije simbioza „onlajn“ i „oflajn“ prostora, pri izradi ovogodišnjeg izdanja časopisa Pandem(us)ic nastojali smo da iskoristimo potencijal ove nuspojave i uspostavimo ravnotežu između ova dva sveta, kako kroz sam sadržaj, tako i kroz međusobnu komunikaciju i pristup realizaciji članaka i intervjeta. U kojoj meri smo u tom nastojanju uspeli, ostavljamo na čitaocu da proceni, uz nadu da će vas naš časopis zainteresovati, edukovati i sprovesti kroz autentično muzičko putovanje.

Branislava Kolarov, urednica

REČ SA...

Tijanom Palkovljević, predsednicom upravnog odbora Evropske prestonice kulture (Branislava Kolarov i Jelena Zečević) **2**

INSTITUCIJE I MANIFESTACIJE

Nagrada Fondacije *Mali princ*: Kruna akademskog obrazovanja na Akademiji umetnosti u Novom Sadu (Aleksandra Sommer) **4**

Konfucijev institut u Novom Sadu: Mesto susreta kineske kulture, jezika i muzike (Branislava Kolarov) **7**

诺维萨德大学孔子学院：中国文化、语言和音乐的交汇地 **9**

Muzička škola *Isidor Bajić*: Fundament muzičke darovitosti (Marina Dubravac) **12**

Radio-televizija Vojvodine: Izgradnja novog doma, od temelja do krova (Tatjana Jaško) **14**

Pesma Evrovizije 2022: I šta ćemo sad? (Aleksandra Vukadinović) **16**

MUZIKA I MEDIJI U 21. VEKU

„TikTok revolucija“ u muzičkoj industriji (Jelena Zečević) **19**

Muzički blog: Onlajn prostor za njegovanje muzičkog ukusa (Jelena Zečević, Branislava Kolarov) **22**

RITAM GRADA

Ulični muzičari: Duh i ritam jednog grada (Jelena Zečević) **25**

REČ SA...

Tijanom Palkovljević, predsednicom upravnog odbora Evropske prestonice kulture

Autorke: Branislava Kolarov i Jelena Zečević

Počasna titula Evropske prestonice kulture (u početku *Evropski grad kulture*) dodeljuje se istaknutim gradovima koje, prema prepoznatom potencijalu, značaju i kulturnom bogatstvu, na godišnjem nivou biraju nezavisni eksperti Evropske komisije. Istorija titule datira od 1985. godine i zapažanja da kultura, pored politike i ekonomije, neretko biva zapostavljena, kao i nastojanja da se takav status promeni, od kada je prestonicom proglašeno šezdeset zemalja. Kako bi se pobudila svest o zajedničkoj istoriji i vrednostima, kulturnom bogatstvu i diverzitetu evropskog kontinenta, sa ciljem povezivanja ljudi u Evropi, projekat je pokrenut na inicijativu ministara kulture Evropske Unije.

Jedna od tri Evropske prestonice kulture 2022. godine jeste Novi Sad. Svečana ceremonija proslave titule otpočela je 13. januara, a do kraja tekuće godine, u planu je realizacija više od 1500 kulturnih događaja, uz 4000 lokalnih, nacionalnih i internacionalnih umetnika koji će se predstaviti kroz ukupno osam programskih lukova. O programskom konceptu, značaju titule za lokalnu zajednicu, kulturnu i umetničku scenu, ali i najistaknutijim dogadjajima i njihovim učesnicima, za Pandem(us)ic govori Tijana Palkovljević, predsednica upravnog odbora Evropske prestonice kulture Novog Sada 2022. godine.

Novi Sad je ove godine zvanično postao Evropska prestonica kulture. Kakve promene donosi ova titula i šta ona predstavlja za lokalnu zajednicu, kulturnu i umetničku scenu?

Titula evropske prestonice donosi mnoge mogućnosti, ali i izazove. Svaki grad na njih odgovara u skladu sa svojim mogućnostima i opredeljenjima, a čini mi se da je Novi Sad pronašao balans između ulaganja u infrastrukturu i programske aktivnosti. Verujem da će promene biti vidljive i brojne, pre svega kroz povećanje novih prostora namenjenih kulturi, što će doprineti uvećanju broja kulturnih sadržaja. Takođe, sigurna sam da će brojne i raznolike aktivnosti doprineti razvoju publike, odnosno povećanju potreba naših sugrađana za kulturnim sadržajima. U svakom slučaju, sigurno će doći do boljeg i kvalitetnijeg vrednovanja kulture u gradu i prepoznavanja njenog značaja za svakodnevni kvalitet života. Što se tiče umetnika, oni su kroz programe Evropske prestonice dobili priliku da svoje stvaralaštvo predstave javnosti, lokalno i internacionalno da se povežu sa inozemnim partnerima i samim tim unaprede svoje delovanje i vidljivost na evropskoj umetničkoj sceni. Konačno, za sam grad Novi Sad je ovo prilika da se kroz kulturu transformiše i pozicionira na kulturnoj mapi Evrope.

Složen programski koncept u okviru Evropske prestonice kulture podeljen je na četiri programska luka, nazvana po postojećim novosadskim mostovima i vrednostima koje grad želi da razvije. Možete li nam reći nešto više o ovom konceptu, vrednostima koje plasira i njegovim krajnjim ciljevima?

Koncept je zasnovan na istorijskim i kulturološkim osobenostima našeg grada i ideji mosta kao simbola spajanja i uspostavljanja veza i saradnje. Program se sastoji od 4 stuba, odnosno 8 programskih lukova koji povezuju te stubove. To su: *Doček, Seobe, Budućnost Evrope, Heroine, Tvrđava mira, Dunavsko more, Kaleidoskop i Druga Evropa*. Svaki od lukova obrađuje različite teme i ukazuje na njih kroz raznovrsne oblike umetničkog izražavanja. Ideja je da se pokaže raznolikost, bogatstvo, vibranciju umetničkog nasledja Novog Sada u sinergiji sa savremenim stvaralaštвom. Cilj je da se ustanove kulture i savremena umetnička produkcija transformišu, povežu i nastave da deluju u budućnosti kao jedinstven sistem, koji će unaprediti kulturnu ponudu grada kroz mnogobrojne izložbe, predstave, koncerte i slične događaje koji će posetiocima predstaviti ideju i viziju programskih lukova.

Kineska četvrt preobražena je u Kreativni distrikt, a nekadašnja fabrika svile postala je Kulturna stanica Svilara. Koji je značaj pretvaranja industrijskog nasleđa grada u urbana mesta za negovanje kulture? Kakve su sve aktivnosti planirane na ovim lokacijama, i da li je u planu obnova i „oživljavanje“ još nekih prostora u gradu?

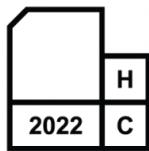
Zgrade industrijskog nasleđa pokazale su se kao dobar potencijal za aktualizaciju kroz adaptaciju i prilagođavanje kulturnim sadržajima. Novi Sad je prepoznao te mogućnosti na svojoj teritoriji i čini se da svaki od tih objekata dobija jedinstvene kulturne sadržaje. *Svilara* već ima izgrađen programski okvir, okrenut pre svega Almaškom kraju, edukativnim programima i savremenom stvaralaštvom. *Kreativni distrikt*, na kojem se još uvek radi, biće pre svega usmeren ka mladima, evropskim kulturnim centrima i institutima, savremenim umetnicima i izvođačkim umetnostima.

Ono što je takođe interesantno jeste „decentralizacija“ kulturnih i umetničkih događaja, koji se održavaju širom grada Novog Sada, a ne samo u njegovom užem i širem centru. Koliko je ovo važno za grad i njegove meštane?

Jako je važno da kultura, odnosno kulturni događaji, izadu iz centra grada i postanu dostupniji publici. Kretanje stanovništva često je zbog brzog tempa života svedeno na minimum, te fizičko približavanje događaja može da doprinese povećanju interesovanja za određene kulturne sadržaje. Upoznavanje sa njima može da dovede do kontinuiranog praćenja aktivnosti i samim tim spremnosti da se izade iz svoje zone komfora, odnosno dela grada u kome se živi, i počne da se odlazi na do tada nepoznata mesta. Istovremeno, pojedini programi prilagođeni su upravo posebnim potrebama građana koji žive na određenoj lokaciji, što ih čini zanimljivijim i posećenijim za stanovnike tog dela grada.

Do sada je, u okviru Evropske prestonice kulture, održan veliki broj događaja i aktivnosti širom grada. Koji biste projekat istakli kao posebno značajan, i zbog čega?

Zaista je veliki broj događaja realizovan do sada, a sa lepim vremenom tek počinju brojna dešavanja na otvorenom, što će sigurno biti najinteresantnije i najposećenije. Za mene je program otvaranja *Zeniteum* bio nešto zaista fantastično, jer je spojio prošlost, odnosno znamenite istorijske ličnosti, i savremene tehnologije u spektakl kakav se očekuje na otvaranju Evropske prestonice. Takođe, veliko iznenadenje je i *Pozorišni festival za decu* koji se prvi put održao ove godine i ukazao na bogatstvo i raznolikost dramskih formi namenjenih najmlađima. Ono što iščekujem sa uzbudnjem je *Betovenov maraton* i izvođenje svih devet simfonija u jednom danu, 26. juna, kao jedinstven događaj u svetu klasične muzike. I, konačno, moji favoriti u oblasti vizuelnih umetnosti su izložbe o Savi Šumanoviću, Urošu Prediću i Milevi Marić Ajnšajn, koje će se realizovati tokom jeseni.

НОВИ САД
ЕВРОПСКА
ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ

U okviru programskega luka Heroine i mosta Sloboda, profesorke Jelena Simonović Kovačević i Agota Vitkai Kučera pokrenule su projekat *Ars e femmina*, koji slavi žensku kulturu i stvaralaštvo. Jelena Simonović Kovačević, redovna profesorka Akademije umetnosti u Novom Sadu i ko-kreatorka ovog multimedijalnog projekta, podelila je za *Pandem(us)ic* svoja razmišljanja o njegovom značaju za jačanje rodne ravnopravnosti i solidarnosti žena u umetnosti.

„Žensko stvaralaštvo dobija svoj pun potencijal od druge polovine 20. veka do danas. Paradigma da je „svet oduvek bio muški“ je i u umetnosti tada srušena. Navela bih primer kompozitora – nekada se na muzičkim fakultetima nisu zapošljavale kompozitorke, jer se smatralo da to nije zanimanje za ženu. Krajem prošlog veka, naravno, i u ovom našem, imamo veći broj profesorskih kompozicija u odnosu na profesore. Pozitivna strana toga nije samo rodne prirode, već i kvalitativne. Projekat *Ars e femmina* sprega je nekoliko različitih vidova umetničkog izražaja – muzičkog, vizualnog, tetarskog, literarnog i multimedijalnog. Novi Sad prikazuje kao simbol multietničnosti, tolerancije, razumevanja, obrazovanja i kulture, suptilno podseća koliko je uloga žene umetnice plemenita i važna, dok istovremeno inovativnim i kreativnim pristupom u prikazivanju istorijskih ličnosti i naših savremenica vraća Novosadane njihovom dragocenom nasleđu.“

Foto: *Ars e femmina*

INSTITUTIONENFESTACADEMIE

Nagrada Fondacije Mali princ – kruna akademskog obrazovanja na Akademiji umetnosti u Novom Sadu

Autorka: Aleksandra Sommer

Akademija umetnosti u Novom Sadu jedina je visokoškolska državna institucija u AP Vojvodini u kojoj se školuju budući umetnici. Njihovo obrazovanje sprovodi se na sva tri nivoa studija, osnovnom, master i doktorskom, a rezultati koje studenti postižu često su nagrađeni na brojnim domaćim i inostranim takmičenjima. Međutim, postoji nagrada koja se svakako izdvaja iz paleta ovih prestižnih „znakova pored puta“ izvrsnosti. Reč je o nagradi *Mali Princ*, koju od 2004. godine dodeljuje istoimena fondacija, za po jednog najboljeg studenta ili studentkinju sa svakog od tri departmana - muzičkog, dramskog i likovnog.

Gospoda Aleksandra Veđeci Boškov i gospodin Antonio Veđeci, osnivači Fondacije *Mali princ*, zbog porodične povezanosti za Novi Sad, ali i zbog posebnog senzibiliteta za umetnost, na godišnjem nivou dodeljuju tri puta po 1500 evra najistaknutijim studentima, kako je napomenuto, završnih godina osnovih i master akademskih studija. Prema rečima gospode Aleksandre Veđeci Boškov, ova fondacija osnovana je prvenstveno da bi se najdarovitijima dao „vetar u leđa“ za buduće umetničke kreacije. Ime fondacije, čija se nagrada dodeljuje, simbolično je povezano sa knjigom *Mali princ* Antoana de Sent Egziperija, koja u svom sadržaju slavi poštenje, dobrotu i plemenitost. Cilj fondacije, kako ističe gospođa Veđeci Boškov, jeste upravo negovanje ovih osobina među ljudima.

Za izvanredno umetničko stvaralaštvo u oblasti muzičke, dramske i likovne umetnosti, nagrade Fondacije *Mali princ* 2022. godine uručene su studentu osnovnih studija klavira sa Departmana muzičke umetnosti Milanu Slijepčeviću, master studentu dizajna svetla Zdenku Ivanu Medveđu i master studentkinji fotografije Mili Pejić.

Dodela nagrade Mali princ, foto: Boris Kočić

Milan Slijepčević, student osnovnih studija klavira sa Departmana muzičke umetnosti, postiže izuzetne rezultate tokom školovanja na Akademiji umetnosti. Dobitnik je mnogih nagrada, sa takmičenja kao što su *Isidor Bajić Piano Memorial*, *Memorijal Matusja Bluma*, *Città di San Donà di Piave*, *Kustendorf Classic*, *Piano Competition Alexander Scriabin* i *International Piano Competition Radovljica*, kao i priznanja Univerziteta u Novom Sadu za vrhunske rezultate postignute na evropskim i svetskim takmičenjima u školskoj 2018/2019. godini.

„Nagrada *Mali princ* za mene predstavlja potvrdu i svrshodnost mog rada i zalaganja, kao i zalaganja mojih profesora. Pored toga, predstavlja jedan vrlo značajan podstrek i motiv za dalji rad i napredak, kojem se uvek nadam. Novčano sredstvo ove nagrade koristiću za dalje školovanje i, naravno, za sledeće koncerte, takmičenja i druge projekte tog tipa“ – navodi Slijepčević za Pandem(us)ic.

Zdenko Ivan Medveđ, master student dizajna svetla sa Departmana dramske umetnosti, tokom školovanja na Akademiji sarađivao je sa profesorima i studentima glume i režije. Učestvovao je na realizaciji ispitnih, diplomskih i master predstava, a od početka studija aktivno učestvuje i u Akademskom pozorištu, Pozorištu Promena i na Festivalu studentskog pozorišta. Pored toga, kao dizajner svetla sarađuje sa pozorištima, kulturnim ustanova, pozorišnim i umetničkim udruženjima u Novom Sadu i okolini. Aktivno sarađuje sa Pozorištem mladih i Srpskim narodnim pozorištem, kao i sa Kulturnim centrom Novi Sad i Studentskim kulturnim centrom *Fabrika*. Do sada je na dizajnu svetla učestvovao u preko pedeset predstava i, kao tehnička podrška, na više pozorišnih festivala.

„Dosta je specifično da, posle toliko godina, nagradu dobije neko sa audio-vizuelnih medija, pošto se to do sad nije desilo. Na to sam posebno ponosan, da, konačno, ovaj odsek i ljudi koji studiraju na njemu budu primećeni, pošto to nisu ljudi koji se obično eksponiraju, ali od njih zavise dramske produkcije. Mi nismo ti koji staju pred publiku, ili ispred kamere. Mi smo oni koji su iza kulisa, iza kamere, u kabinama i učestvujemo na svakoj predstavi i filmu. Kao bez glumaca, i bez nas u većini slučajeva ne bi došlo do finalnog produkta jedne dramske produkcije. Ova nagrada meni i mojim kolegama daje vetar u leđa da se više angažujemo na projektima koji se realizuju na Akademiji umetnosti“ – objasnio je Medved.

Mila Pejić, master studentkinja fotografije sa likovnog departmana, pokazala je izvanredne rezultate tokom studiranja na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Pretežno se bavila pozorišnom i portretnom fotografijom u okviru Pozorišta *Promena*, ali i u Srpskom narodnom pozorištu, Pozorištu mladih, Narodnom pozorištu u Somboru, Jugoslovenskom dramskom pozorištu u Beogradu i u Narodnom pozorištu u Zrenjaninu. Dobitnica je stipendije iz Fonda za stipendiranje i podsticanje napredovanja darovitih studenata i mladih naučnih radnika i umetnika Univerziteta u Novom Sadu školske 2020/2021. godine, a zahvaljujući *Erasmus plus* stipendiji, iste godine, provela je jedan semestar na Kraljevsкоj akademiji umetnosti u Hague. Školske 2021/2022, izabrana je za predstavnici Akademije umetnosti u Novom Sadu na internacionalnoj razmeni *MIRAI* 2021/2022. godine.

„Za mene nagrada *Mali princ* predstavlja krunu akademskog obrazovanja na Akademiji umetnosti u Novom Sadu i nešto čemu sam stremila od samog upisa. Izuzetno mi je dragو što su moji profesori prepoznali rad, trud i zalaganje tokom mog školovanja i što gospоđa Veđeci Boškov iz Fondacije *Mali princ* godinama unazad ovu nagradu dodeljuje najboljim studentima sa svakog odseka, što im omogućava da obogate svoj dalji rad i iskustvo. Novčanu nagradu iskoristiću za opremanje i pokretanje svog prvog foto-studija, u kojem ћu vredno nastaviti da svojim objektivom beležim stvarnost kakvom je ja vidim, i to delim sa ljudima oko sebe“ – izjavila je Mila Pejić.

Svečana dodata nagrada održana je u Kulturnoj stanici *Svilara* 5. aprila 2022. godine, a prošlogodišnji dobitnici istim povodom otvorili su izložbu radova pod nazivom *Mali princ*. Obe svečanosti predstavljaju deo projekta *Umetnost na dlanu*, koju podržava Fondacija *Novi Sad – Evropska prestonica kulture* u okviru programskog luka *Budućnost Evrope – Zastave budućnosti*.

Konfucijev institut u Novom Sadu: Mesto susreta kineske kulture, jezika i muzike

Autorka: Branislava Kolarov

Konfucijev institut, mesto na kom se kulture različitih zemalja širom sveta danas susreću, upoznaju i prožimaju sa kulturnom dalekog istoka, osnovan je 2004. godine u Seulu, Južnoj Koreji, od strane Narodne Republike Kine. Institut je izgrađen na temeljima podučavanja kineskog jezika u zemljama van njegovog govornog područja, jačanja kulturno-obrazovne saradnje i razvoja prijateljskih odnosa između Kine i drugih zemalja. Tokom osamnaest godina, iz ovih temelja izdigla se fasada jednog multikulturalnog i harmoničnog sveta, izvan „opipljivih“ geografskih granica, koja danas broji više od 500 ovakvih instituta, u desetinama zemalja na svih šest kontinenata.

Konfucijev institut pronašao je svoj dom i na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Novom Sadu, gde je osnovan i svečano otvoren u maju 2014. godine. Konačnom nastanku Instituta prethodile su četiri godine ispunjene različitim kulturnim sadržajima i angažovanjima, uključujući časove kineskog jezika i tradicionalne kineske kaligrafije u prostorijama fakulteta, a danas su te aktivnosti proširene i na tradicionalno slikarstvo, kulturu čaja, umetnost rezanja papira i tradicionalno kinesko pevanje.

Institut okuplja sve uzraste, od 5 do 85 godina, a pored časova kineskog jezika na različitim nivoima, polaznici kurseva u obavezi su da biraju i izborne predmete, posredstvom kojih se bliže upoznaju sa kulturom i tradicijom ove zemlje. Polazeći od prepostavke da umetnost ne pozna granice i da se kultura najbolje može usvojiti i prihvatiti kroz muziku, a naročito participacijom u njenom izvođenju, kao izborni predmet koji pobuđuje veliko interesovanje polaznika izdvojili su se Časovi kineskog pevanja.

Ove godine, ulogu predavača preuzeila je Seli Lin Songjin, koja se Konfucijevom institutu u Novom Sadu pridružila u novembru prošle godine. Prema njenim rečima, svrha časova kineskog pevanja jeste deljenje znanja o kineskoj tradicionalnoj i modernoj kulturi kroz popularnu muziku. Za časopis Pandem[us]ic, Seli je podelila svoja razmišljanja o učenju jezika kroz muziku, edukativnim metodama, ali i o odnosu kineske omladine prema muzici.

Kojim se nastavnim metodama služite i koju muziku najčešće obrađujete na časovima?

Što se tiče konkretnih nastavnih metoda, pre učenja same pesme, učenicima predstavljam pozadinu pesme, pevače, tekstopisce, kompozitore, zatim objašnjavam značenje teksta, te zajedno učimo da izgovaramo i pевамо текст, rečenicu po rečenicu. Obično obrađujemo moderne balade, kao što je „The Empty World“ Karen Mok, na kojoj trenutno radimo. S obzirom na to da je ritam balada dovoljno spor da učenici ne moraju brzo da izgovaraju reči, one su prijemčivije onima kojima kineski nije maternji jezik.

Koje su prednosti učenja jezika kroz muziku?

Prvo, učenici nemaju osećaj da uče „jezik“, već se osećaju kao da uče „muziku“. To stvara pozitivan psihološki uticaj i okruženje, i uklanja inicijalnu jezičku barijeru pri učenju novog jezika. Drugo, biti u mogućnosti da čujete lepu melodiju na času je samo po sebi užitak. Konačno, uzimajući u obzir da je ovo muzički čas, ne bavimo se preterano teškim tačkama, kao što je složena rečenična gramatika. Od učenika tražim samo da pravilno izgovaraju tekstove i razumeju značenje pesama, tako da ciljevi učenja sami po sebi nisu teški.

Koje su strimig platforme popularne u Kini i na koji način slušaoci obično otkrivaju novu muziku?

8

Uglavnom slušamo muziku preko digitalnih muzičkih softvera kao što su *NetEase Cloud Music*, *QQ Music*, *Kugou Music* i drugi. Istovremeno, platforme za kratke video snimke, kao što je *TikTok*, i platforme za emitovanje uživo, igraju važnu ulogu u promociji muzike. Svaka platforma ima svoje karakteristike – na primer, *NetEase Cloud Music* je veoma emotivan muzički softver. Često možete pronaći mnoštvo zanimljivih komentara, bilo dirljivih, tužnih ili radosnih. Na *TikTok*-u su u velikoj meri prisutne obrade – čak i kad ne dolaze od poznatih pevača i zvezda, imaju veliki broj obožavalaca. Ako želite da pesmu učinite popularnom, veoma efikasan način za to jeste da dozvolite *TikTok* korisnicima da je obrade i promovišu. Pored toga, film i televizija, različite emisije i javni prenosи, takođe su važni kanali za otkrivanje novih muzičkih sadržaja.

Kako izgleda muzička scena u Kini? Šta omladina najviše sluša?

Prvo pitanje je zaista široko, mogu samo da kažem da je kineska muzička scena veoma bogata i inkluzivna, jaka i da brzo raste. Prema istraživanju *Iresearch-a* iz 2020. godine, kineski slušaoci na digitalnim platformama i dalje preferiraju pop muziku. Istovremeno, zbog ubrzanog tempa i pritiska trenutnog životnog okruženja, lagana muzika može da bude umirujuća i opuštajuća posle posla i učenja, a nju preferira 41,3% korisnika. Poslednjih godina u porastu je popularnost pesama u kineskom stilu, a pored toga, svest javnosti o različitim muzičkim žanrovima postepeno se povećava, te raznovrsni žanrovi kao što su rok, elektronska muzika, rep i dvodimenzionalna muzika takođe imaju svoje fan baze. Sudeći prema TGI (Target group index) podacima o korisnicima različitih polova, devojke preferiraju R&B i soul, a momci elektronsku i DJ muziku.

Kako je pandemija uticala na mlade, muziku i prostore u kojima se održavaju muzički događaji u Kini? Na primer, veliki broj prostora u Novom Sadu zatvoren je zbog pandemije i nedostatka događaja. Kakva je bila situacija u Kini, a kakva je sada?

Uticaj pandemije je očigledan i u Kini. Pod njenim uticajem, broj nastupa uživo se znatno smanjio, a ukupan broj nastupa u 2020. je manji od hiljadu. Iako je pandemija u izvesnoj meri omela razvoj muzičke scene, pružila je mogućnosti onlajn nastupa. Kina je ušla u vreme 5G mreže, a razvoj tehnologije pruža više mogućnosti za strimovanje. Na primer, VR (virtuelna stvarnost) i AR (proširena stvarnost) donose publici potpuno inovativno iskustvo muzičkog izvođenja.

Da li ste imali priliku da upoznate domaću muzičku scenu, posetite neke koncerте i upoznate se sa samim gradom? Kakvi su Vam dalji planovi, da li biste želeli da ostanete u Novom Sadu?

Nažalost, još uvek nisam imala priliku da upoznam srpsku pop ili tradicionalnu muziku, ali sam veoma zainteresovana i radujem se tome. Mislim da je ovaj intervj u dobar početak. Naravno, mnogo volim Novi Sad i odlučila sam da ostanem ovde duže. To je prijatan, topao grad i svi koje sam ovde upoznala su ljubazni i srdačni. Nadam se da će se pandemija uskoro završiti, jer moja porodica i prijatelji – svi žele da putuju ovde.

Prevela: Seli Lin Songjin

诺维萨德大学孔子学院： 中国文化、语言和音乐的交汇地

孔子学院是当今世界不同国家文化交流的地方，也是远东文化的一部分。2004 年，全球首家孔子学院在韩国首尔正式设立。孔子学院在非中文母语国家开展汉语教学、加强文化教育合作和发展中外友好合作关系。

十八年来，作为多元文化和和谐世界的展示墙，它超越了地理边界。目前，有超过 500 家孔子学院，分布在全球六大洲的几十个国家。

孔子学院与诺维萨德大学哲学院也有合作。2014 年 5 月诺维萨德大学孔子学院正式成立并举行了揭幕仪式。

在孔子学院正式挂牌成立之前的四年里，哲学院已经举办和参与过各种各样的中国文化活动，包括中文课和传统书法课。如今，除了这两门课程，还增加了国画课、茶文化、太极、剪纸、中国唱歌和舞蹈课等。

学院汇集了从 5 岁到 85 岁所有年龄段的学生，除了不同难度的中文课程外，学生们还可以选择各种文化选修课，他们将课上了解中国文化。艺术无国界，假设人们可以从音乐中学习中国文化，尤其学生们还能够学习演唱并参与其中。这一设想得到了采纳，由此中国唱歌课作为一门文化选修课脱颖而出，得到了学生们的青睐。

今年，这门课程的讲师由林宋颖担任，去年 11 月她正式开始了诺维萨德孔子学院的工作。她表示，这门课的目的是通过流行音乐分享有关中国传统和现代文化的知识。在《Pandemusic》杂志上，她分享了通过音乐学习语言的感受，她的教育方法以及目前中国年轻人对音乐的态度。

Prostorije Konfucijskog instituta u Novom Sadu, foto: Tijana Vučinić

你的教学方法是什么，你通常会涉及哪些音乐？

至于具体的教学方法，我一般会在学一首歌之前介绍歌曲的创作背景、演唱歌手、作词者、作曲家，然后解释歌词的意思，再一句一句教她们唱。我们一般会选择现代抒情歌，比如我们正在学的莫文蔚的《这世界那么多人》。因为抒情歌的节奏较慢，你不需要把中文读得很快，这对非中文母语的人来说比较友好。

通过音乐学习语言的好处和优势是什么？

首先，学生们在课堂上不会觉得自己在学“语言”，她们的第一感觉是在学“音乐”。这会形成一种积极的心理暗示，因为有时候学生都把中文想得太难了而不敢开口。其次，在课堂上能够听到优美的旋律本身就是一件快乐的事情。最后，因为这是音乐课，我不会讲述特别难的知识点，比如复杂的句子语法。我只要求她们能够正确地发音和理解歌词的含义，所以在学习目标上也比较简单。

在中国哪些流媒体平台最受欢迎，人们通常在哪里发现新的音乐？

我们主要在网易云音乐、QQ 音乐、Apple Music、酷狗音乐等这些数字音乐软件上听歌，同时短视频平台及直播平台也是音乐推广的主要平台。每个平台各有特色，比如“网易云音乐”是一个很有情怀的音乐软件，你经常能发现很多有意思的评论，或感动或悲伤或遗憾。此外，影视、综艺以及公播场景同样是发现音乐的重要渠道。

中国的音乐界是什么样的？年轻人最喜欢听什么？

第一个问题实在是太大，我只能说中国的乐坛是非常丰富且包容的，是强大并在快速成长的。从艾瑞咨询（一家专业的咨询机构）的调查数据来看，数字音乐用户偏好曲风仍以流行乐为主。同时，由于当下生活环境节奏加快、压力加大，轻音乐能够在工作学习之余令人舒缓放松，为 41.3% 的用户所喜爱；近年来中国风类歌曲亦备受喜爱；此外大众对不同音乐流派的认知度逐渐加强，摇滚、电音、说唱、二次元等多元化曲风亦有其特定的偏好者。从不同性别用户的 TGI 数据来看，男生偏爱 DJ 电音，女生更钟情 R&B/Soul。

疫情对这些年轻人、音乐和场地有什么影响？例如，诺维萨德的很多场所都因为疫情和缺乏活动而关闭。中国之前的情况怎么样，现在呢？

和这里一样，大流行的影响是毋庸置疑的。受疫情影响，中国线下现场音乐演出和举行场次数量骤减，2020 年总场次不到 1000 场。疫情虽然在一定程度上阻碍了线下音乐演出的发展，但却给了线上音乐演出提供了时机。现在，中国已经进入了 5G 时代，技术的发展为线上音乐演出提供了更多可能性。例如，VR、AR 给观众带来了沉浸式音乐演出体验。

您是否有机会接触这里的音乐圈，比如参观一些音乐会来熟悉这座城市？你对未来有什么计划，你愿意留在诺维萨德吗？

很遗憾，我目前还没有机会接触塞尔维亚的流行或传统音乐，但我非常感兴趣也很期待。我想这次采访就是一个很好的开始。对于诺维萨德这个城市，我当然很喜欢，我也已经决定在这里多呆一段时间。这是一个让人感觉舒适、温暖的城市，我在这里遇见的每个人都很善良、热情。希望疫情能够快点结束，因为我的家人、朋友都非常希望能来这里旅游！

Konfucijev institut Univerziteta u Novom Sadu

Vefsajt: konfucije.ff.uns.ac.rs

E-mail: konfucijev.institut@ff.uns.ac.rs

Muzičke preporuke Seli Lin Songjin

Muzička škola Isidor Bajić – fundament muzičke darovitosti

12

Autorka: Marina Dubravac

„Muzička škola svestrano vaspitava učenika. Ona ne samo da uči učenika dobro svirati, nego učeći ga teoriji muzičkih nauka, vaspitava ga da muziku kao nauku razume i da u njoj uživa“ – izjavio je Isidor Bajić i u Novom Sadu osnovao muzičku školu 1909. godine. Škola je godinama napredovala, i želja za negovanjem muzičkog talenta povećavala se kod dece. Godine postojanja i rad dovele su do toga da škola danas broji 1200 učenika i 147 zaposlenih nastavnika. U ovoj ustanovi, nega muzičke darovitosti moguća je na različitim uzrasnim nivoima. Muzički pioniri imaju priliku da uživaju u predškolskoj i pripremnoj nastavi grupnog tipa, koju prati veliki broj aktivnosti i kolektivnog muziciranja prilagođenog uzrastu. Njena uloga je da pripremi decu za konkretnije muzičko opismenjavanje. Osnovna škola omogućava učenje na svim klasičnim instrumentima, dok srednja škola profiliše učenike u buduće muzičke izvođače ili muzičke saradnike.

Dugogodišnja adresa bila je u Njegoševoj ulici, gde su meštani i turisti imali priliku da u neobaveznoj šetnji centrom grada čuju zvuke klasične muzike. Zarad poboljšanja uslova rada i povećanja kapaciteta, škola je odnedavno preseljena. Na Limanu je stvoren velelepni kompleks, specijalno namenjen razvoju i promociji umetničkih sposobnosti. Obuhvata muzičku i baletsku školu, kao i gradsku koncertnu dvoranu. U novom ambijentu, muzička škola *Isidor Bajić* počela je sa radom u septembru 2021. godine. Moderno dizajniranu zgradu odlikuje i savremeno uređen enterijer. Kabineti su podeljeni po odsecima, prostrani i opremljeni novim instrumentima i muzičkom opremom. Povećan je broj koncertnih sala, što omogućava održavanje većeg broja javnih časova. Nakon 112 godina, mladi umetnici i umetnice dobili su priliku da se školju u ustanovi koja može da parira svetskim konzervatorijumima. Stručni kolektiv, na čelu sa direktorkom Radmilom Rakin-Martinović, u mogućnosti je da ponudi sadašnjim i budućim naraštajima razvijanje i negovanje muzičkog talenta.

Pored muzičkog obrazovanja, škola *Isidor Bajić* organizuje i muzičke festivale poput *Memorijala Isidor Bajić* i *Antona Ebersta*, na kojima učestvuju izuzetni učenici, kao i brojni poznati izvođači. Ne samo što nudi mogućnost muzičkog edukovanja, nego ima za cilj i negovanje kvalitetne muzičke publike, koju u najvećem broju čine učenici i nastavnici škole.

Reč sa Radmilom Rakin-Martinović, direktorkom škole

Radmila Rakin-Martinović direktorka je Muzičke škole *Isidor Bajić* od 1996. Godine. Dobitnica je Novembarske povelje Grada Novog Sada i Svetosavske nagrade Ministarstva prosvete i sporta Republike Srbije za doprinos u razvoju obrazovanja. Izuzev toga, redovna je profesorka na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, osnivačica festivala *Memorijal Isidor Bajić* i međunarodnog takmičenja *Anton Eberst*. U istoriju prosvete upisuje se kao prva direktorka muzičke škole koja je talentovanim učenicima obezbedila savremene i progresivne uslove za obrazovanje.

U današnje vreme *Isidor Bajić* predstavlja najmoderniju školu u čitavom regionu. Kakav je osećaj biti u novoj školi?

Prošlo je gotovo sedam meseci, od kada škola funkcioniše na novoj adresi. San je postao stvarnost. Ponosna sam na činjenicu da je 14 godina rada na projektima, izgradnjii i opremanju uspešno završeno. Svaki novi dan je nova inspiracija.

Poznato je da je prethodna zgrada bila manja i da je škola prilagođavala prostorije za svoje potrebe. Da li je sada svaki odsek potkrepljen dovoljnim brojem prostorija za održavanje nastave?

Svaki odsek raspolaže sa dovoljnim brojem učionica i opreme, što je prvi put u istoriji škole.

Izuvez novog objekta i adrese, ima li muzička škola u planu da ponudi nove smerove u obrazovanju?

Već od naredne školske 2022/2023. godine, u školi se uvodi novi obrazovni profil Dizajner zvuka, a planiramo i otvaranje džez odseka.

Čuveni su festivali *Memorijal Isidor Bajić* i međunarodno takmičenje *Anton Eberst*, koje škola organizuje svake godine. Postoje li naznake nekih novih festivala koje bi škola organizovala?

Škola već organizuje Festival *Isidor Bajić* u maju mesecu, ali samo za neke discipline. Planiramo *FIB* na svim odsecima, sukcesivno, u narednih nekoliko godina. Takođe, planiramo da formiramo koncertnu sezonu, vezanu samo za muzičku školu.

Prethodnih decenija primetno je da klasična muzika prati savremene umetničke trendove. Da li se škola trudi da isprati moderna strujanja u izvođaštву i na koji način?

Do sada smo imali veoma ograničene mogućnosti, kada je praćenje novih trendova u pitanju. Planiramo multidisciplinarne projekte sa Baletskom školom, a takođe i bolju institucionalnu saradnju sa Akademijom umetnosti.

Radio-televizija Vojvodine: Izgradnja novog doma – od temelja do krova

14

Autorka: Tatiana Jaško

Radio Novi Sad, osnovan 1949. godine, predstavlja je multikulturalni medij koji je imao društvenu, informativnu i zabavnu funkciju. Prerastao je u Radio-televiziju Novi Sad 1972. godine, kada počinje i emitovanje programa. Kao i na radiju, gledaoci su imali priliku da uživaju u sadržaju koji je tada obuhvatao pet jezika: srpskohrvatski, mađarski, slovački, rumunski i rusinski. Nešto kasnije, servis je dodao romski i ukrajinski jezik. Republičkim zakonom iz 1991. godine, dovedene su promene, koje su od radiodifuznih centara, dovele do formiranja Javnog preduzeća Radio-televizija Srbije (RTS). Radio-televizija Vojvodine (RTV), sa sedištem u Novom Sadu, nastala je podelom RTS-a, i počela sa radom 2006. godine. Televizijski program emitovan je iz samostalne zgrade na Mišeluku do 1999. godine. Za vreme bombardovanja, uništen je objekat i naneta je tada nepopravljiva materijalna šteta, koja je primorala RTV na privremen rad u zgradi N/S-a.

Za Radio-televiziju Vojvodine, 2020. ostaće upamćena kao godina u kojoj je pokrajinski javni servis dobio svoju novu zgradu na adresi Kamenički put 45, i iz nje počeo da proizvodi i emituje program. Investiciju vrednu 3,2 milijarde dinara finansirale su Vlada Republike Srbije i Pokrajinska vlada, kao jedan od zajedničkih infrastrukturnih projekata u Autonomnoj pokrajini Vojvodini. U ovom modernom objektu rade sva tri radijska programa RTV-a, zatim internet radio za mlade O radio, redakcije dokumentarnog, zabavnog i muzičkog programa, kompletan administrativni deo medijske kuće i redakcija Prvog programa televizije.

Zgrada RTV funkcionalno je organizovana u tri povezane celine: prva celina obuhvata produpciono-tehnološki blok, druga poslovno-administrativni, a treća predstavlja zatvoreni atrijum između prva dva bloka i prostire se celom visinom zgrade. Tu su i muzički studio, dva univerzalna tonska studija, kao i studiji i režije za emitovanje radijskih programa. U okviru poslovno-programskog dela zgrade, nalazi se restoran sa distributivnom kuhinjom i kafeterijom.

Milica Jež, stručna saradnica u kabinetu generalnog direktora, navodi da se program emituje na sedam platformi, a da se svi zaposleni nalaze u istom prostoru, što olakšava internu komunikaciju. Ona dodaje da se nova zgrada koristi i za mnoge kulturne i društvene manifestacije koje RTV organizuje u saradnji sa institucijama u Vojvodini, ali i ukazuje na potreškoće u opremanju televizijskih studija: „Imamo planirana četiri studija, opremljen je samo jedan i neophodna su nam sredstva od Pokrajine i Republike za tehničko opremanje studija Prvog i Drugog programa televizije”, objašnjava Jež.

Radio-televizija Vojvodine program emituje na 16 jezika. Ovo bogatstvo deli sa drugim medijskim kućama, tako da nacionalne zajednice u Srbiji, putem razmene programa, imaju mogućnost da se bolje povežu sa matičnim zemljama.

„Naša nova zgrada na talasima Dunava adresa je upoznavanja i spajanja različitih država, naroda, kultura, vera, regija, gradova, a upravo RTV je most koji spaja ljude sa njegovih obala. Portal Dunavske medijske mreže predstavlja prostor gde producijske i medijske kuće podunavskog regiona postavljaju i razmenjuju multimedijalne sadržaje, koje potom emituju na svojim programima. Trenutno se besplatno razmenjuju dokumentarne emisije u trajanju do 60 minuta, audio emisije i fotografije. Prednjače kulturni, umetnički, putopisni i društveni sadržaji”, ističe Milica Jež.

Prostorije nove zgrade Radio-televizije Vojvodine, foto: Nada Ćato

Studentska poseta novoj zgradi Radio-televizije Vojvodine, foto:Privatna arhiva

O uslovima za rad u novoj zgradici govore iskustva zaposlenih u *Radio-televiziji Vojvodine*.

„Veoma brzo sam se navikao na ambijent nove zgrade *Radio-televizije Vojvodine*, kao i na uslove rada u njoj. Dopada mi se koncept i morao bih baš dobro da razmislim ukoliko bih želeo da se pozabavim onim što mi se ne dopada. Iz te kategorije izuzimam realnost da mi se nikako nije svidela ideja o gradnji zgrade na praktično istom mestu na kojem je u bombardovanju 1999. godine srušena prethodna.“

- Miroslav Gašpar, *Redakcija Radio Novog Sada na slovačkom jeziku*

„Prelaskom u novu zgradu na Mišeluku, uslovi rada su postali bolji. Oprema je nova i mnogo savremenija nego ona u staroj zgradici, ima više katera za samostalno snimanje. Bilo bi dobro da u studijima iz kojih se emituje program postoje prozori. Bolja strana rada u staroj zgradici bila je ta što se nalazila u centru grada i što nam je bilo mnogo lakše da idemo na događaje, jer nam je sve bilo blizu.“

- Vesna Balta, *Redakcija Radio Novog Sada na srpskom jeziku*

Više zaposlenih u *RTV-u*, koji još uvek rade u staroj zgradici u Sutjeskoj ulici, kažu da se u nju poslednjih godina ne ulaze, jer se iščekuje preseljenje u novi prostor na Mišeluku. To najbolje ilustruje primer kancelarije *Redakcije programa na slovačkom jeziku*.

„Uslovi za rad u zgradici *RTV-a* u Sutjeskoj ulici nisu najbolji. Kada je o slovačkoj redakciji reč, zimus su uslovi bili i više nego loši. Krov je prokljenjavao, te su poplave bile česte. Zbog vlage nismo smeli da uključujemo neonske sijalice, te smo neretko radili u mraku, ili pod svetлом stone lampe. Srećom, nekoliko meseci kasnije, preselili su nas u drugu kancelariju, koju delimo sa nekoliko zaposlenih iz drugih sektora. Pozitivno je to što su nedavno renovirali Studio 1, te je prijatnije raditi emisije u novom ambijentu.“

- Ana Zornjan Kuljik, *Drugi program televizije*

„*Radio Novi Sad* u zgradici nekadašnjeg *Doma trgovачke omladine* bio je uređen po strogim pravilima, koristeći tadašnju naјsvremeniju opremu. Kao zaposleni, od 1998. godine radim sa opremom koje je tada već zastarela, ali ispravna. Prelaskom u novi objekat, dolazimo u savremenu zgradu, koja funkcionalno ispunjava uslove za rad, ali tehnički zaostaje sa starom. Ima srce – ali nema dušu. Radi se po principu brzina informacija, na uštrb kvaliteta. Drago mi je što sam u novom objektu, ali mi je žao što zgrada predstavlja gomilu stakla, metala i betona. Jedino pozitivno su ljudi koji su možda stariji za godinu, dve, ali su to oni dobri ljudi koji se nisu promenili spolja, a ni iznutra.“

- Dejan Jocić, *Odeljenje za emitovanje programa*

Pesma Evrovizije 2022: I šta ćemo sad?

16

Autorka: Aleksandra Vukadinović

Eurovision Song Contest, popularno muzičko natjecanje, najveći je događaj ovog tipa u Europi, a prvi put je održan u maju 1956. godine. Natjecanje je izvorno zamišljeno s namjerom da se europske zemlje ujedine prekograničnim televizijskim emisijama nakon Drugog svjetskog rata, a ujedno je to bilo i testiranje nove radio-televizijske tehnologije. Na prvoj Euroviziji sudjelovalo je sedam europskih zemalja, i ona se od tada održava na godišnjem nivou, u jednom od gradova pobjedničke države, pružajući mogućnost predstavnicima svake od zemalja da postanu dio šire popularne muzičke scene i pošalju svoju poruku široj javnosti.

Foto: Film&TV

Kronološkim pregledom pjesama koje su se tijekom godina nalazile u konkurenciji, može se doći do zaključka je ova manifestacija davno prerasla okvire onoga što je prvobitno bila, te da se njihove teme danas mahom bave aktualnim političkim i socijalnim problemima. S tim u vezi, jasno je da je ovo natjecanje vrlo pogodna platforma za slanje poruka, iza kojih njihovi umjetnici čvrsto stoje. Oni su dobili priliku da na takav način u Europu prenesu poruku „spakovanu“ u tri minute, i svijest o tome da će ona zasigurno bar malo „prodrmati“ kontinent.

Predstavnica Srbije, Ana Đurić, poznatija kao Konstrakta, to je učinila pjesmom „In corpore sano“ (U zdravom tijelu), kojom je preplavila strane i domaće medije i plasirala se na peto mjesto ovogodišnjeg natjecanja. Već pri prvom nastupu na domaćem izboru Pesme za Evroviziju, nesvakidašnjim konceptom i avant-pop pjesmom, na koju šira balkanska publika nije navikla, Konstrakta je privukla veliku pažnju javnosti.

Višeslojnost pjesme pruža mogućnost da svaki pojedinac odabere svoj način na koji će ju interpretirati, ali jedno je zajedničko svakom tumačenju – stvorili smo svijet u kojem je bitno lijepo izgledati, unatoč svakodnevnim i teškim unutrašnjim borbama, koje u brzini svakodnevice nerijetko potpadnu u „drugi plan“. U isto vrijeme, kroz pjesmu je vrlo direktno skrenuta pažnja na status i položaj umjetnika u Srbiji, stihom „nemam knjižicu“ i društveno angažiranim tekstrom koji je glasno odjeknuo. Srpska publika je ovu poruku prepoznala kao vrijednu pažnje i poslala Konstraktu na europsko takmičenje, koje se ove godine održava u Torinu, nakon čega su se zemlje Balkana ujedinile u navijanju da ta poruka dopre što dalje.

Unatoč ratnim previranjima koja su zadesila dio Europe posljednjih nekoliko mjeseci, pa i dugotrajnoj pandemiji dvije godine unazad, Eurovizija se održala kao i svake godine, dok je pobjedu na ovogodišnjem natjecanju odnio krajinski sastav Kalush Orchestra, sa pjesmom „Stefania“. Nedostatak lijepih vijesti na globalnom nivou nije nas poljuljao u očuvanju zdravog razuma i želji za jedinstvom – makar kroz pjesmu, a čini se da su društveno angažiranje u muzici i pokretačka energija za promjenom na bolje, ipak, jači no ikad.

Foto: Profimedia

Mens infirma in corpore sano
Animus tristis in corpore sano
Mens desperata in corpore sano
Mens conterrata in corpore sano
I šta ćemo sad?

Slab um u zdravom telu
Tužna duša u zdravom telu
Očajan um u zdravom telu
Uplašen um u zdravom telu
I šta ćemo sad?

(odlomak iz pesme *In corpore sano*)

MUZIKA
—
Σ
—
MEDICI
—
Σ
—
VEKU

„TikTok revolucija” u muzičkoj industriji

Autorka: Jelena Zečević

Proglašenjem pandemije u 2020. godini, svijet se udaljio fizički, a približio virtuelno. Jedna od mnogih platformi koja je tome doprinijela jeste *TikTok*. U Kini poznata kao *Douyin*, *TikTok* je društvena mreža za kreiranje video sadržaja, osnovana 2016. godine. Prethodno poznata kao *Musical.ly*, služila je za sinhronizaciju usana prema pjesmama i zvucima iz baze podataka. Trenutni korisnici *TikTok-a*, čiji broj prelazi milijardu, koriste platformu za kreativno izražavanje kroz aktivnosti kao što su pjevanje, ples, komedija i umjetnost. Takođe, platforma obiluje i primjerima edukativnih sadržaja, od savjeta doktora do činjenica o svemiru. U formatu za snimanje, aplikacija nudi filtere, efekte i melodije, kojima se postiže brže i lakše montiranje videa u trajanju do tri minuta. Kao i kod mnogih društvenih mreža, algoritam učestvuje u pronalaženju adekvatnog sadržaja za korisnike, u zavisnosti od onih koje su prethodno pregledali.

Ono što prati svaki *TikTok* video jeste zvuk. Pjesme i melodije, od kojih se bira isječak, glavni su izvor na osnovu kog se pravi raznovrstan sadržaj. Korisnici *TikTok-a* za svoje kreacije imaju veliki izbor pjesama nadohvat ruke, a veliki distributeri muzike kao što su *Sony Music Entertainment*, *Warner Music Group* i *Universal Music Group*, doprinose toj arhivi. Ovim saradnjama, *TikTok* dobija pristup opsežnim katalozima najvećih kompanija u muzičkoj industriji. Takođe, muzičari mogu samostalno promovisati autorska ostvarenja, bilo da je to novi zvuk ili već poznata melodija.

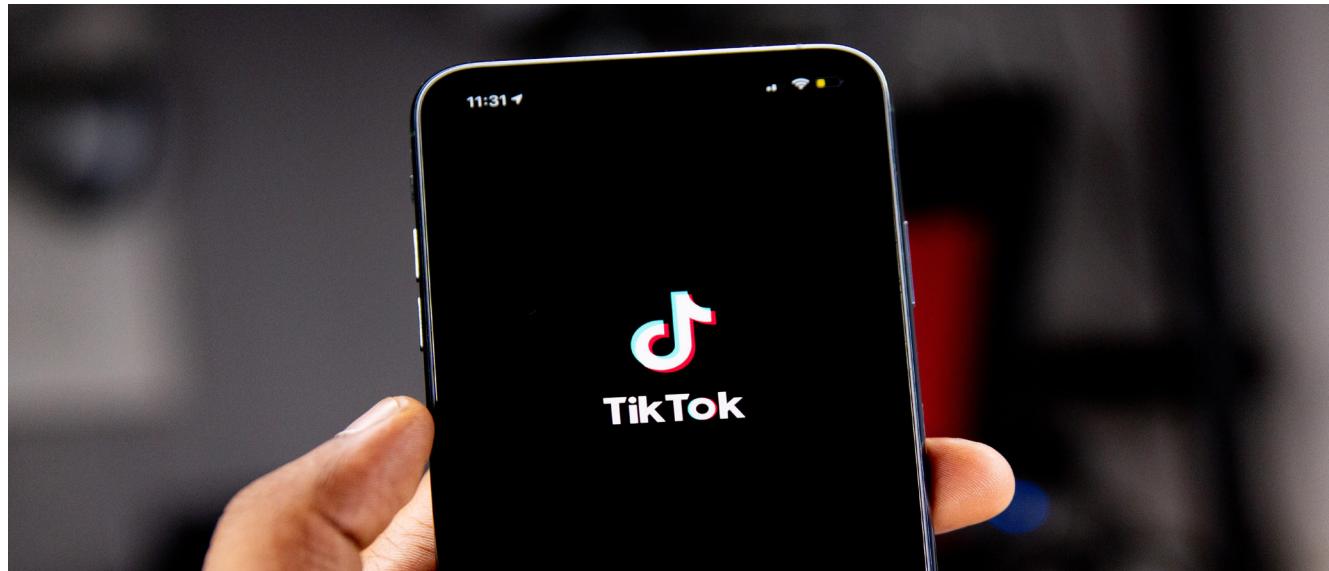

Foto: Unsplash

Mnogi hitovi su se vratili putem platforme, iako su prije nekoliko decenija napustili mejnstrim. Jedan od takvih primjera jeste *Dreams* (1977) grupe Flitvud Mek, a sadržaj snimka, koji je upoznao nove generacije sa pjesmom, je sljedeći: osoba, dok vozi skejtboard, piće sok i sluša pomenutu pjesmu. Karakteristika ovog videa, muzika, preuzeta je za kreiranje istog sadržaja kod drugih korisnika. Na taj način, svaki pojedinac na svijetu postaje aktivni učesnik. Video-snimci se recikliraju i kruže platformom, dobijajući interakciju zbog inherentnog zajedničkog aspekta sadržaja. Postaje jasno da kriterijumi, u smislu kvaliteta sadržaja, kreativnosti i montaže ne postoje, te dolazi do nedostatka originalnog razmišljanja. Sa druge, pozitivne strane, muzičari mogu neočekivano poboljšati karijeru i povećati vrijeme slušanja na platformama za prenošenje muzike, kao što je Spotify. Ovakav je primjer autora Lil Naz Eks, čija je numera *Old Town Road* postala najprodavaniji singl u Sjedinjenim Američkim Državama i osvojila dvanaest nagrada.

Od marketinških menadžera, koji angažuju korisnike da pokrenu pjesmu novim idejama, do diskografskih kuća koje ostvaruju saradnje sa platformom, jasno je da *TikTok* postaje bitan promotivni alat za muzičare.

U Srbiji i regionu, popularne su skeč-komedije, ples i sinhronizacija, dok je manji broj onih koji svoj nalog koriste za promociju autorske muzike, ili su manje ispraćeni. Ipak, novitet koji je mnogima privukao pažnju, jeste pjesma *In Corpore Sano* (prev. „u zdravom tijelu“), koju izvodi Ana Đurić - Konstrakta, predstavnica Srbije na Pjesmi Evrovizije za 2022. godinu. Broj sadržaja „podvučenih“ ovom numerom govori o tome koliko su korisnici svojim kreacijama popularizovali događaj na mreži, te se mogu primjetiti i milionski pregledi na profilu benda Zemlja gruva, čija je Ana Đurić članica.

Riječ sa Andreom Kučić, autorkom knjige *TikTok Book*

Jedna od prvih knjiga na našim prostorima koja detaljno istražuje svijet *TikTok*-a jeste *TikTok Book*. Autori su Andrea Kučić, stručnjakinja digitalnog marketinga i Vladimir Grgić, novinar, pisac i režiser iz Hrvatske. Sa Andreom, koja je i aktivna kreatorka sadržaja na *TikTok*-u, razgovarali smo o promjenama u muzičkoj industriji koje donosi ova platforma, njennim prednostima i nedostacima.

Koји су начини промовисања музике на *TikTok*u?

U zadnje dvije godine, *TikTok* je postao „go-to“ platforma za promociju muzičkog sadržaja, bilo da se radi o singlovi-ma, albumima, sountracku, soundu i slično. Također, svjedočimo i sve većem porastu broja muzičkih imena i poznatih ličnosti koji se pridružuju ovoj mreži, kako bi predstavili i popularizirali svoje umjetničke radove. *TikTok* je, zapravo, neka hibridna kombinacija *YouTube*-a i nekadašnje platforme *Vine*, gdje se, osim poznatih svjetskih imena, pojavljuju i postaju poznati i neki *no name* profili. Isto tako, nerijetko se događa da pjesma ili zvuk pušteni na *TikTok*-u dožive organsku viralnost i planetarnu popularnost - neke pjesme su tako završile i na *Billboard Top 100* listama. Bitno je imati originalan i „catchy“ sadržaj, koji će algoritam „pomaziti“, nevezano jesli li jako ime, ili nepoznata osoba koja se želi probiti. Muzički sadržaj može se promovirati na razne načine, kroz feed, live opciju, neki no name profili. Isto tako, nerijetko se događa da pjesma ili zvuk pušteni na *TikTok*-u dožive organsku viralnost i planetarnu popularnost - neke pjesme su tako završile i na *Billboard Top 100* listama. Bitno je imati originalan i „catchy“ sadržaj, koji će algoritam „pomaziti“, nevezano jesli li jako ime, ili nepoznata osoba koja se želi probiti. Muzički sadržaj može se promovirati na razne načine, kroz feed, live opciju, neki challenge, kampanju, uz pomoć influensera ili poznatih kreatora koji će dati dodatni „push“. No, u svemu tome, najvažnije je da muzički sadržaj ima „ono nešto“ na što će ljudi „otkinuti“ ili što će ih potaknuti na engagement, te kreativnost u kreiranju i dijeljenju sadržaja, što do sada niti jedna platforma nije nudila na takav način.

Kako se muzička industrija mijenja u odnosu na trendove koje donosi platforma?

TikTok itekako oblikuje današnju muzičku industriju. Istraživanje *Tiktokforbusinesseurope.com* kaže da 80% korisnika primarno pronađu muziku i otkriva nove stvari na *TikTok*-u, a tek 20% na ostalim mrežama i striming platformama. Sve više glazbenika želi doći do nove, mlađe publike, pa i svoj stil i glazbu prilagođava trendovima. Ono što je karakteristično za *TikTok* jeste da tamo nastaju „novi zvukovi“ i stilovi, remiks, remasteri i fjužn glazba koja postaje sve popularnija. Ponekad novonastali sadržaj (npr. remiks), na temelju nekog postojećeg, postaje popularniji od originala i pridonosi viralnosti. Na scenu, također, dolaze neki novi klinci za koje vjerojatno većina nas nije nikada čula, a rade značajan doprinos glazbenoj industriji. *TikTok* je postao novovalna platforma za glazbenu industriju, i čini se da će još dugo ostati tako.

Foto: Arhiva sagovornice

Koje su njene prednosti i nedostaci, kada je u pitanju muzička industrija?

Prednost za muzičare je veća mogućnost da dođete do publike, ali i da postanete popularni u vrlo kratkom roku (posebice ako ste novi), što više nije slučaj sa, primjerice, Instagram-om ili YouTube-om. Također, možete dati „behind the scenes“ sadržaj i dodatnu vrijednost svojim pratiteljima i slušateljima. Prednost je interakcija s publikom, ne samo po pitanju feedbacka i komentara (kao kod Facebook-a ili YouTube-a), nego i inspiracije za kreiranje dodatnog sadržaja od strane korisnika, na temelju originalnog muzičkog sadržaja. *TikTok* je definitivno postao glavna platforma za promociju, ali i zaradu. Što se nedostatka tiče, vrlo često se zna dogoditi da neka muzička stvar ili isječak audio zapisa postanu popularniji od samog umetnika koji ju je kreirao, postane „one time wonder“ i izbledi vrlo brzo. Također, ponekad „ozbiljne“ i akademski obrazovane glazbenike ljudi to što ekipa bez muzičkog školovanja postane popularna, posebice s nedefiniranim muzičkim žanrovima. Po meni, ovo je više prednost, jer nudi jednaku startnu poziciju svima koji se žele muzički izraziti, a najvažnije, obogaćuje se muzička industrija nekim novim zvukovima i imenima.

Šta muzičari treba da znaju o autorskim pravima ove mreže?

Kao i kod svake društvene mreže ili striming platforme, pravila su regulirana i definirana i treba se igrati po pravilima. Algoritmi vrlo brzo prepoznaju kršenje. Neki korisnici se zaštite, pa se njihova muzika ne može koristiti za kreiranje novog sadržaja. Naravno, uvijek postoje kreativni i dosjetljivi kreatori, no vrlo brzo se i tome može ući u trag, te je sve lako dokazivo, tako da se ne treba bojati, nego samo prepustiti ovoj platformi i uživati.

Muzički blog: Onlajn prostor za njegovanje muzičkog ukusa

22

Autorke: Jelena Zečević, Branislava Kolarov

Društvene mreže postale su, poslednjih godina, najpopularniji način za pronalaženje nove muzike, ali su muzički blogovi i dalje relevantan izvor za sticanje znanja o novoj muzici, muzičarima, bendovima, kao i nekim zanimljivim činjenicama i kritikama na određene teme. Oni predstavljaju edukativnu i informativnu platformu, posvećenu jednom ili više žanrova. Pored pomenutih tema, mnogi blogovi pružaju pogled na novitete muzičke tehnologije, koji mijenjaju način na koji muzički svijet funkcioniše.

Iako je muzikolog Vinton Din sugerisao da je „muzika vjerovatno najteža umjetnost za kritiku“, upravo tekstovi ove vrste mogu se pronaći na muzičkim blogovima. Svakako, svi imaju mišljenje za muzičko djelo poslije jednog ili dva slušanja. Prema stavu Džordža Bernarda Šoa, „kritiku koja je napisana bez ličnog stava ne vredi ni čitati – sposobnost razlikovanja dobre od loše umjetnosti sasvim je lična stvar i upravo ona čoveka čini kritičarem“. Ipak, da bi osoba bila muzički kritičar, potrebno je veliko predznanje o muzici, ako ne i akademsko, kao i profesionalni pristup kritici, samom djelu i njegovom autoru. Čuveni kritičar navodi tri kvalifikacije za bavljenje ovim poslom: „Kritičar mora da ima njegovan ukus za muziku; on mora biti vješt pisac; on mora biti uvježbani kritičar. Bilo koje od ova tri se može naći zasebno, ali kompletna kombinacija je neophodna za dobar rad“.

U tom kontekstu, Emilija Pušić, diplomirana teoretičarka umjetnosti muzikologije, i Nataša Tasić, doktor nauka o umjetnostima pokrenule su svoje muzičke blogove. Emilija Pušić dijeli svoj pogled na muzički svijet kroz platformu *Muzikofil*. Prema njenim riječima, ideja za osnivanjem bloga nastala je u toku razmjene studija muzikologije u Rimu 2015. godine, kada je shvatila da muzikološki diskurs razumije veoma uzak krug ljudi, i poželjela da ozbiljno muzičko stvaralaštvo predstavi široj slušalačkoj publici. Emilija Pušić objašnjava da je sam naziv bloga *Muzikofil* nastao prema knjizi Olivera Saksa *Muzikofilija*, jer je muzikofil ljubitelj muzike koji svoju ljubav prema muzici želi da podijeli, a ne muzikolog koji muziku želi da uči.

Blog Muzikofil, foto: screenshot

„Ideja bloga se menjala s vremenom, da bi danas postala platforma za pričanje priča i doživljaja o muzici i sa muzikom, u smislu predstavljanja sopstvenih doživljaja na koncertima, uz koje predstavljam dela i kompozitore koje sam imala priliku da slušam ili da radim na koncertima. Osnovni ciljevi su da zainteresuje čitaoca za slušanje muzike, na neformalan način edukuje i prikaže sopstveni utisak o muzičkom stvaralaštvu“ – objašnjava Emilija Pušić.

S druge strane, Nataša Tasić je odlučila da pokrene muzički blog *Priredba i društvo* – mjesto za teme kao što su uloga zvuka, izvođenje, muzika i muzičko obrazovanje, a jedan segment bloga posvećen je muzičkoj kritici, gdje nastoji da iskorači iz tradicionalnog pristupa ovom, kako navodi, „zapuštenom novinarskom žanru“, ujedno nudeći relevantan pogled na koncerte o kojima piše.

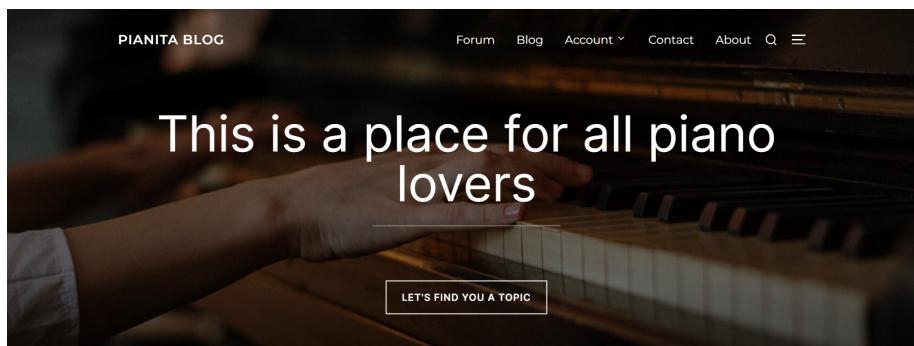
Priredba i Društvo.

Blog Priredba i društvo, foto: screenshot

„Blog sam pokrenula zbog potrebe da artikulišem, podelim i sačuvam svoja razmišljanja o položaju izvođačkih umetnosti, pre svega muzike, u širem društvenom kontekstu. U rubrici o muzičkom obrazovanju posmatram aktuelne prosvetne teme iz ugla kritičke pedagogije, na kojoj se temelji i moja obrazovna praksa. Bavim se takođe i problemima kulturne politike, mahom se osvrćući na goruća pitanja ove društvene sfere. Inače, kroz naziv *Priredba i društvo*, poigrala sam se sa imenom poznatog školskog predmeta, kako bih celokupan sadržaj boga komprimovala u tri reči. Priredebe su istovremeno jedna od centralnih oblasti mog profesionalnog interesovanja, pa o pomenutim izvođenjima pišem sa mnogo žara. One umetnost najčešće koriste za ostvarenje vanumetničkih ciljeva i uslovljene su političkim okolnostima, što pokušavam da osvetlim u svojim tekstovima“ – navodi Nataša Tasić.

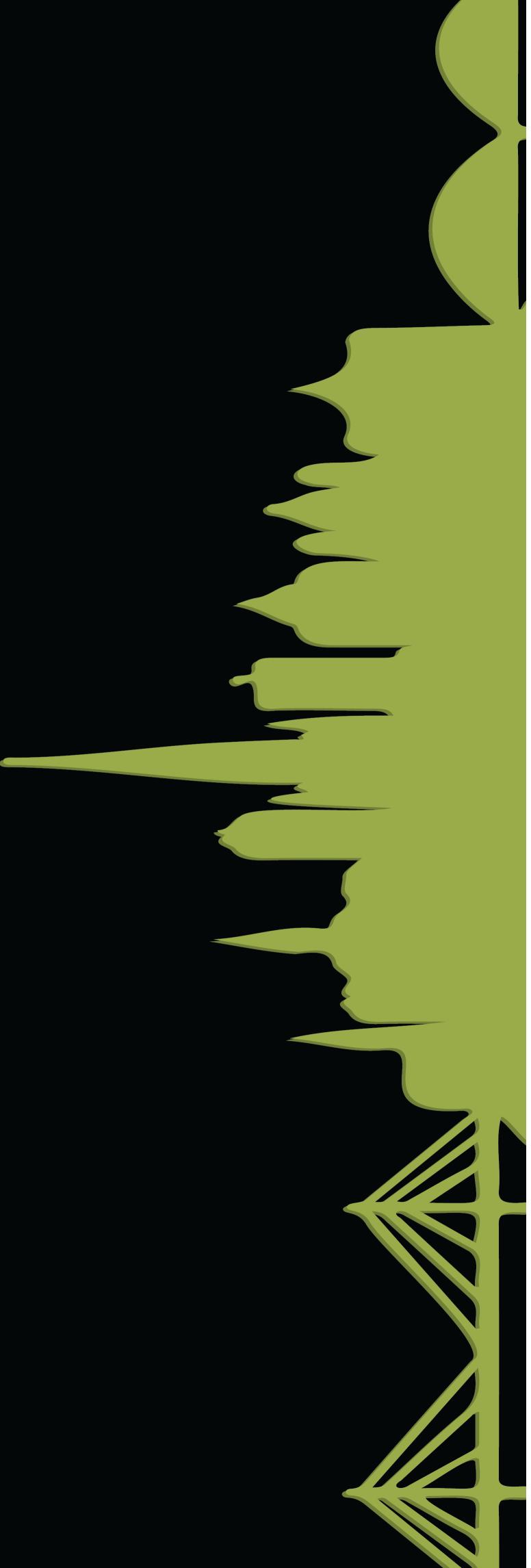
Sličan pristup njeguje i Anita Sommer, master teoretičarka umjetnosti i medija, koja je uzela stvar u svoje ruke i osnovala onlajn muzičku zajednicu. Tokom dvogodišnjeg rada kao profesorica klavira u internacionalnoj onlajn školi sa sjedištem u Njujorku, imala je priliku da se, prema njenim rečima, upozna sa potpuno drugačijom kulturom i načinima plasiranja različitih činilaca edukacije. Upravo u tom okruženju, nastala je njena ideja o kreiranju onlajn zajednice *Pianita*, koja ima namjenu da plasira zabavno-edukativni sadržaj o klavirskoj muzici svim ljubiteljima ovog instrumenta. U početku je pristupila *Instagram* i *Facebook* stranicama na kojima plasira snimke klavirske performansi i kreativno koncipirane objave o muzičkom životu, klavirskim kompozicijama i umjetnicima. Projektu je zatim dodala i veb stranicu, na kojoj su pisani opširniji blog tekstovi o aktuelnim i atraktivnim temama iz sfere muzičke edukacije i svijeta muzike.

Blog Pianita, foto: screenshot

„Upravo kroz takav pristup, pored toga što se članovi informišu o instrumentu i muzičkom obrazovanju, oni se uporedno upoznaju i sa mojim pristupom muzici i metodama predavanja, te se ovaj projekat može protumačiti i kao svojevrsni portfolio. Iako ovakvi projekti, u kojima se formira unikatno-sadržajna društvena zajednica ljubitelja klavira, koja podrazumeva i onlajn školu, iziskuju mnogo vremena i ulaganja, veliki broj ljudi različitih profila i potreba odazvao se već u toku prvih nekoliko meseci od osnivanja škole klavira i bloga“ – objašnjava Anita Sommer.

RITAM GRADA

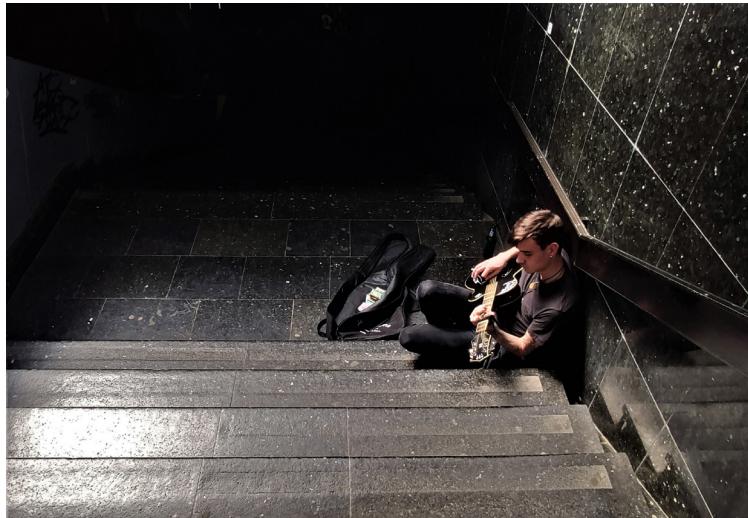

Ulični muzičari: Duh i ritam jednog grada

Autorka: Jelena Zečević

Ulični performans predstavlja čin izvođenja u javnom prostoru sa namjerom da zabavi prolaznike. On ima dugu istoriju, od vremena trubadura, putujućih umjetnika i zabavljaca. Ova tradicija nastavila se i do danas, sa „baskerima”, koje možemo vidjeti na trgovima, ulicama i u podzemnim prolazima. Mnogi koriste šešire ili kutije od instrumenata, kao poziv za donaciju. Njihova nagrada, u najboljem slučaju, bude osmijeh, aplauz, dobrovoljni prilog građana ili pažnja nekim drugim gestom. Nastupi su raznovrsni, iako postoji razlika između zvučnog (muzika) i vizuelnog (ples, slikanje, magični trikovi) performansa.

Muzičko izvođenje glavni je oblik uličnog nastupa, ili je bar najviše zastupljen. Muzika je, za mnoge, svakodnevna pojava i iskustvo. Prisutna je u marketima i restoranima, u pozadini, i može uticati na percepciju objekta u kojem se nalazimo. Prema tome, ulični muzičari doprinose ambijentu i utiču na našu percepciju javnog prostora. Za većinu, ovo je samo jedan dio njihovih muzičkih aktivnosti. Mogu nastupati na festivalima, u kafićima ili držati privatne časove. Ipak, postoje i oni kojima je ulica dom, a sviranje jedini izvor prihoda.

Novosadski ulični muzičar, foto: Branislava Kolarov

Umjetničkoj sceni Novog Sada, koji je 2022. godine postao Evropska prestonica kulture, pripadaju i ulični muzičari. Oni su vrsta savremenih izvođača, koji predstavljaju zajednicu u kojoj žive, kao i sam grad. Zabavljaju turiste i stanovnike, ali ih lokalni trgovci i komunalni nadzori ponekad smatraju smetnjom, te im prekinu dalji rad. Javni prostor, koji muzičari koriste, odnosi se na mjesta otvorena za sve građane, koja omogućavaju odvijanje raznovrsnih aktivnosti, za grupe i individue. Znajući njihov doprinos gradu i kulturi, uličnim sviračima treba obezbijediti licencu i prostor za ugodniji rad. Priliku za siguran performans, predstavlja Festival uličnih svirača, koji se održava od 2001. godine. Festival okuplja izvođače iz cijelog svijeta i na njemu se mogu vidjeti muzičari, plesači, pozorišne trupe, akrobate i drugi umjetnici. Ipak, poslednjih godina, uz komercijalizaciju programa, nameće se pitanje koliko oni ranije pomenuti, dugogodišnji muzičari sa ulice, dobijaju prostora na ovakovom događaju.

Kakvo je mišljenje građana o uličnim muzičarima, saznali smo kroz neformalne razgovore sa prolaznicima u centru Novog Sada. Na pitanja da li zastanu kada čuju muziku, je li ulično sviranje umjetnost i da li bi uživali sa većim brojem muzičara u gradu, odgovori su bili pozitivni. Muzika koju žele čuti, dijeli se na klasičnu, pop i R&B. Takođe smo saznali koja je perspektiva građana na pitanje zašto muzičari sviraju na ulicama. Odgovori kao što su „radi upoznavanja i zabave ljudi“ i „ljubav prema svom poslu/hobiju“ bili su najčešći, dok je bilo i onih koji su mišljenja da je nedovoljno posla u državi i struci, te da je ovo jedini put da muzičari ostvare prihode za život.

Novosadski ulični muzičar, foto: Branislava Kolarov

Svakako, jasno je da su ulični muzičari značajni i da su dio kulturnog identiteta grada. Pronađemo li se na trgu, kojim svakodnevno prolazimo na putu do posla, škole, do roditelja ili partnera, glas ili zvuk nečijeg instrumenta će nam olakšati misli i put do krajnje tačke. Ako nam se to iskustvo oduzme, čak i za kratko vrijeme, naša osjećanja se mijenjaju. Ako se oduzme zauvek, sa njim nestaju i duh i ritam jednog grada. Tada shvatamo, koliko nam je potrebna ta vrsta pozadinske muzike, i koliko smo mi potrebnii onima koji je stvaraju.

U sjećanju na Kristijana Kostića Blekića (1961-2022)

THE BAD WEEK

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад
78-057.875

PANDEM(US)IC : часопис студената master programa Muzika i mediji / odgovorni urednik
Branislava Kolarov. - God. 1, br. 1 (мај 2020)- . - Novi Sad : Akademija umetnosti u Novom Sadu,
2020- . . - 30 cm
Godišnje
ISSN 2787-1223
COBISS.SR-ID 41254921

Mишљења и stavovi izneti u tekstovima isključivo su mišљења autora i
intervjuisanih osoba, ne nužno i Akademije umetnosti.

pandemic

Pandem(us)ic

Časopis studenata MAS Muzike i medija Akademije umetnosti Novi Sad

Godina III – Broj 3

Maj 2022.

Za izdavača: Siniša Bokan

Izdavač: Akademija umetnosti u Novom Sadu

Đure Jakšića 7, 21000 Novi Sad

Glavna odgovorna urednica:

Branislava Kolarov

Zamenica urednice:

Jelena Zečević

Prelom i grafički dizajn:

Vanja Maksimović

Spoljne saradnice:

Marina Dubravac

Aleksandra Sommer

Tatiana Jaško

Aleksandra Vukadinović

Časopis *Pandem(us)ic* realizovan je na predmetu *Muzika i mediji* pod mentorstvom prof. dr Ire Prodanov Krajišnik i doc. dr Milana Milojkovića u letnjem semestru 2022. godine.

organic
log